

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Правознавство

Шифр та назва спеціальності

105 – Прикладна фізика та наноматеріали

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій (300)

Освітня програма

Прикладна фізика та наноматеріали для енергетики, медицини, радіоелектроніки та телекомунікацій

Кафедра

Права (306)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Загальна підготовка

Семестр

Третій

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Кузьменко Олександр Васильович

Oleksandr.Kuzmenko@khp.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри права НТУ «ХПІ», дійсний член Асоціації правників України. Автор понад 150 наукових, науково-методичних і науково-популярних праць. Має 8 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України». Провідний лектор кафедри з дисциплін «Правознавство», «Правове регулювання професійної діяльності перекладачів», «Договірне право», «Правове регулювання управлінської діяльності», «Правове регулювання трудових відносин».

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/shtat-kafedru/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Правознавство» надає знання та розвиває навички, необхідні для ефективного керівництва підприємствами, установами та організаціями. В процесі засвоєння курсу студенти дізнаються, як застосовувати різні норми права з метою вдосконалення процесів виробництва, надання послуг та ефективного досягнення стратегічних цілей у діяльності юридичних осіб.

Мета та цілі дисципліни

Засвоєння майбутніми фахівцями нормативно-правових актів чинного українського законодавства міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, які регулюють суспільні відносини, що виникають в нашій державі між фізичними, юридичними особами й державою.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, реферати. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. |

Результати навчання

Р06. Відшукувати необхідну науково-технічну інформацію в науковій літературі, електронних базах, інших джерелах, оцінювати надійність та релевантність інформації.

Р12. Розуміти закономірності розвитку прикладної фізики, її місце в розвитку техніки, технологій і суспільства, у тому числі в розв'язанні екологічних проблем. |

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год. |

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

| Навчальні дисципліни: «Історія та культура України», «Українська мова» |

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються ігрові методи, акцентується увага на інформаційних технологіях у правозастосуванні. Навчальні матеріали розміщені в Tims. |

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

| **Тема 1. Право як соціальна система.**

Поняття й ознаки права. Функції і принципи права. Система права і її структура. Джерела права.

Тема 2. Основи конституційного права України.

Основи конституційного ладу в Україні. Основи правового статусу людини і громадянина в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної ради України. Конституційно-правовий статус Президента України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої та судової влади в Україні.

Тема 3. Основи цивільного права України.

Предмет і метод цивільного права. Цивільне законодавство. Поняття і зміст цивільного правовідношення. Поняття суб'єктів та об'єктів цивільного права, їх класифікації.

Тема 4. Основи сімейного права України.

Сім'я як основний осередок суспільства. Державна реєстрація шлюбу. Майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Особисті немайнові відносини в шлюбі та сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 5. Основи трудового права України.

Трудовий договір. Підстави припинення трудових правовідносин. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Порядок розгляду індивідуальних спорів та колективних спорів (конфліктів).

Тема 6. Правові підстави та принципи забезпечення академічної доброчесності.

Поняття академічної доброчесності. Правові джерела академічної доброчесності в Україні. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності.

Тема 7. Основи адміністративного та кримінального права України.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння.

Тема 8. Основні напрями правової протидії корупції в Україні.

Теоретичні підходи до вивчення феномену корупції. Історичний аспект проблеми. Поняття «корупція», її ознаки, форми, види, причини та наслідки. Конфлікт інтересів, його види й зв'язок із

корупцією. Практичні питання запобігання корупції та боротьби з нею. Міжнародний досвід протидії корупції. Спеціалізовані державні органи й установи України з протидії корупції. Юридична відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків в Україні.

Теми практичних занять

Тема 1. Основи теорії права.

Поняття, ознаки, функції та принципи права. Джерела права. Система права, її структура.

Тема 2. Законодавство як форма права.

Система законодавства та її структура. Закони та підзаконні нормативні, правозастосовні та інтерпретаційні акти.

Тема 3. Юридичні властивості Конституції України.

Конституція України як: Основний Закон України; закон прямої дії; нормативно-правовий акт, що має підвищену стабільність; основа правової системи України; кодифікований (писаний) акт.

Тема 4. Генеральні інститути конституційного права України.

Основні засади конституційного ладу України. Основи правового статусу людини і громадянина. Форми безпосередньої демократії в Україні. Основи системи органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні. Територіальний устрій України.

Тема 5. Суб'єкти та об'єкти цивільних прав.

Правовий статус суб'єктів цивільних прав. Правосуб'єктність фізичних осіб. Юридичні особи: поняття, ознаки, класифікації. Поняття та види об'єктів цивільних правовідносин. Класифікація речей як найпоширенішого об'єкта цивільних прав.

Тема 6. Правочини. Цивільно-правовий договір як вид правочину.

Поняття правочину, його види та умови дійсності. Цивільно-правовий договір: поняття та види. Зміст цивільно-правового договору та стадії його укладення. Відповідальність сторін за порушення умов договору.

Тема 7. Основи права інтелектуальної власності та штучний інтелект.

Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Об'єкти права інтелектуальної власності. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності. Поняття штучного інтелекту та його правове регулювання. Авторські права на об'єкти, створені штучним інтелектом.

Тема 8. Сімейні та шлюбні правовідносини.

Ознаки сім'ї як соціального інституту. Державна реєстрація шлюбу. Майнові та немайнові відносини подружжя. Припинення шлюбу.

Тема 9. Трудові правовідносини.

Трудовий договір як підстава виникнення трудових правовідносин. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин.

Тема 10. Дисципліна праці як інститут трудового права.

Дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарний проступок. Матеріальна відповідальність працівників. Порядок розгляду індивідуальних та колективних трудових спорів (конфліктів).

Тема 11. Правові підстави та принципи забезпечення академічної доброчесності, їх застосування у професійній діяльності.

Поняття академічної доброчесності. Правові джерела застосування академічної доброчесності в Україні. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності.

Тема 12. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.

Вступ до питання академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Документи, які регулюють доброчесність у закладах вищої освіти України.

Види порушення академічної доброчесності.

Тема 13. Основи адміністративного права України.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. (проступку). Види адміністративних стягнень. Адміністративна відповідальність.

Тема 14. Основи кримінального права України.

Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Види кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Кримінальна відповідальність, її підстави.

Тема 15. Основні напрями антикорупційної діяльності в Україні, їх правове регулювання.

Теоретичні підходи до вивчення феномену корупції. Історичний аспект проблеми. Поняття «корупція», її ознаки, форми, види, причини та наслідки. Конфлікт інтересів, його види й зв'язок із корупцією. Практичні питання запобігання корупції та боротьби з нею. Міжнародний досвід протидії корупції. Спеціалізовані державні органи й установи України з протидії корупції. Юридична відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків в Україні.

Тема 16. Протидія корупції у сфері вищої освіти.

Корупція у вищій освіті та її специфічні прояви. Причини корупції у закладах вищої освіти. Шляхи подолання та запобігання корупції у закладах вищої освіти.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до семінарських занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

1. Кузьменко О. В. Навчальна дисципліна «Правознавство» як ефективний засіб формування правової культури студентів неюридичних закладів вищої освіти / І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва // Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 40 – 42.
<http://www.lsej.org.ua/index.php/ostannij-vipusk>
2. Кузьменко О. В. Правове регулювання стартапів як форми підприємницької діяльності / І. В. Лисенко, О. В. Гаєвая // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2023. Вип. 2. № 102. С. 185 – 195.
<https://doi.org/10.33766/2524-0323.102.185-195>
3. Кузьменко О. В. Розвивальні практикуми з правознавства: навч.-метод. посібник / О. В. Кузьменко. – Харків: «Юрайт», 2022. 392 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/72067>
4. Кузьменко О. В. Основи вчення про кримінальне правопорушення: навч. посібн. / О.В. Кузьменко. – Харків: «Юрайт», 2021. 248 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/72051>
5. Кузьменко О.В. Практичні завдання з правознавства: навч.-метод. посібн. / О. В. Кузьменко. 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків: «Юрайт», 2020. 346 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/72053>
6. Правове регулювання договірних відносин / англ. та укр. мовами: навч. посібн. / Гаряєва Г. М., Перевалова Л. В., Гаєвая О. В., Лисенко І. В., Кузьменко О. В.– Харків: НТУ «ХПІ», ФОП Панов А. М., 2021. 404 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55377>
7. Правове регулювання підприємницької діяльності в Україні: Текст лекцій для студентів денної і заочної форми навчання, економічних спеціальностей / В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Кузьменко. – Харків: ФОП Панов А. М., 2021. 128 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51920>
8. Правові засоби управлінської діяльності: навч.-метод. посібник / Перевалова Л. В., Гаряєва Г. М. Кузьменко О. В. та ін. – Харків: ФОП Панов А. М., 2020. 132 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49431>
9. Практикум для самостійної роботи студентів з дисципліни «Правознавство»: навч. посібн. / Гаєвая О. В., Гаряєва Г. М., Кузьменко та ін. М. – Х.: ФОП Панов А. М. 2024. 376 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/75910>
10. Тезаурус з правознавства (укр.-англ.). Навч.-метод. посібник. / Л. В. Перевалова, Г. М. Гаряєва, Кузьменко О. В. та ін. –Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 196 с.
<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53286>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів
100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді диференційованого заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).
Диференційований залік: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.
Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та вирішення практичних завдань (по 20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувачка кафедри права
Ірина ЛИСЕНКО

Гарант ОП
Сергій КОЗЛОВ